

Bényi János győri nagyrépost magánkönyvtára.³ Jelen dolgozat Bényi János győri nagyrépost 1659-ben bekövetkezett halálát követő hagyatéki eljárás során felvett könyvjegyzékéről szól. Az elmúlt évszázad során változó intenzitással, de rendszeresen kutatás tárgyát képezte a régikönyves kultúra.¹ Az egyházi szemlék kora újkori győri magánkönyvtáiról szóló munkák sorát Ac nád Ignác forrásközlése nyitotta meg.² Amelyet aztán Iványi Béla, Szabady Béla, Jenei Ferenc, B. Koroknay Éva, valamint Vásárhelyi Judit és Horváth József munkái követték számos elévülhetetlen, a szélesebb magyar kultúra számára is meghatározó eredménnyel.³ Bényi János nagyrépost száz két tételes könyvjegyzéke reményeink szerint ehhez a nagyívű kutatási irányhoz tud hozzájárulni egy újabb adalékkal.

Bényi János karrierje csúcspontját 1641-ben, 37 évesen érte el, amikor a győri székeskáptalan nagyréposti stallumába ülhetett. Káptalani karrierje előtt tudjuk, hogy 1625-től Bécsben végzett egyetemi tanulmányokat.⁴ 1631-es káptalani beiktatását követően végigjárta a kanonoki ranglétrát, amelynek során először 1631 és 1632 között mesterkanonok volt, 1632-ben pápai, majd 1634-ig rábaközi, később 1638-ig székesegyházi főesperes. Ezt követően rövid időn belül 1639 és 1641 között több oszlopos kanonoki stallumba is beiktatták. A székeskáptalan képviselőjeként részt vett az 1646-os és az 1649-es pozsonyi országgyűléseken, siklósi apátként jelen volt az 1648-as nagyszombati zsinaton.⁵ 1650-ben sikertelenül pályázott a soproni Szent Erzsébetről nevezett beneficiumra.⁶ Hosszú, huszonnyolc éves káptalani pályafutása mellett püspöki helynökként is szolgálta a győri egyházmegyét a kibontakozódó katolikus konfesszionalizáció időszakának elején. Halálakor

* A szerző az MTA–PPKE Fraknoi Vilmos Római Történeti Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa. Hálás köszönettel tartozom Horváth Józsefnek segítő észrevételeiért.

¹ A teljesség igénye nélkül: ILLÉSY János, *Mathesy István váci püspök könyveinek leltára 1591-ből = Magyar Könyvszemle*, Ú. f. 5(1897), 276–277; IVÁNYI Béla, *Könyvek, könyvtárak, könyvnyomdák Magyarországon* (Hatodik közl.) *Magyar Könyvszemle*, Ú. f. 39(1932–1934), 13–88; CSAPODI Csaba, TÓTH András, VÉRTESY Miklós, *Magyar Könyvtártörténet*, Bp., Gondolat, 1987; MADAS Edit, MONOK István, *A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1730-ig*, Bp., Balassi, 1998.

² ACSÁDY Ignác, *Könyvek régi összeírásokban = Magyar Könyvszemle*, Ú. f. 2(1894), 209–221, 212–213.

³ IVÁNYI 1932–1934, i. m. 16. JENEI Ferenc, *Adalék Lépes Bálint könyvtárához = Győri Szemle*, 6(1935), 138–139; JENEI Ferenc, *Monoszlói András (1552–1601) könyvei a győri székesegyház régi könyvtárában = Győri Szemle*, 6(1935), 199–201; SZABADY Béla, *17. századbeli kalendárium-ajánlólevél = Győri Szemle*, 2(1931), 60–61; B. KOROKNAY Éva, *Győr régi könyvkötészete = Magyar Könyvszemle*, 71(1955), 88–110; VÁSÁRHELYI Judit, *A győri Székesegyházi Könyvtár possessorai I–III. = Magyar Könyvszemle*, 96(1980), 117–130, 230–263, 325–349; HORVÁTH József, *Adalékok a 18. századi győri magánkönyvtárak történetéhez (Vida László főszerkesztő könyvtáráról) = A Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár Évkönyve 2008*, szerk. Horváth József, Győr, 2009, 212–236.

⁴ KISSNÉ BOGNÁR Krisztina, *Magyarországi diákok a bécsi tanintézetekben 1526–1789 = Magyarországi diákok egyetemjárása az újkorban*, 13, Bp. ELTE Levéltára, 2004, 83, 759.sz.

⁵ BEDY Vince, *A győri székeskáptalan története = Győregyházmegye múltjából III. szám*, Győr, Győregyházmegyei Alap Nyomdája, 1938, 409–410.

⁶ DOMINKOVITS Péter, *Javadalmak – javadalmasok – patrónusok (Adatok és szempontok Sopron szabad királyi város egyháztörténetének, várospolitikájának a kutatásához, a 17. század első feléből) = In labore fructus, Jubileumi tanulmányok Győregyházmegye történetéből (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai, Források, feldolgozások, 13)*, szerk. Nemes Gábor, Vajk Ádám, Győr, 2011, 99, 77–103.

felvett testamentumában házának negyedrészt megosztva a győri ferencesekre és jezsuitákra, valamint a szentmártoni apátra hagyta.⁷

Érdemes megemlíteni, hogy a terjedelmesnek tekinthető, százkét tételes bibliotéka sorsáról az általunk ismert, fent említett végakaróban külön nem tett említést. Ingó tárgyairól mindössze annyit tudunk, hogy öccseire hagyta azokat. A könyvtár későbbi sorsáról nincs további pontos adatunk. Feltételezhetően Bényi nem használt possessor bejegyzést kötetében, Vásárhelyi Judit kutatásai egy helyen sem említik a nagyprépostot mint könyvtulajdonost.⁸ Elképzelhető, hogy különböző, a testamentumában is felsorolt adósságok rendezése során darabonként, kisebb részletekben eladták a tékát az örökösök. Így feltételezhetjük, hogy a kötetek egy része akár paptestvére-ihéz is kerülhetett, tekintettel a teológiai témájú kötetek magas arányára.

A kötetek javarészét a korszak divatos és ismert prédikáció- és kommentárgyűjteményei teszik ki. Lajstromba vették többek között a Nagyszombatban is működő és ott elhunyt Matthias Faber két, a korban elterjedt prédikációskötetét (40. számú, valamint a 78. számú tétel). Cornelius a Lapide híres jezsuita egzegétától öt cím is Bényi tékájának a részét képezte. E könyvek a Lapide legelterjedtebb Szentírás-magyarázó munkái közül kerültek ki, mint a *Commentaria in quator Prophetas Maiores* (52. számú tétel), a *Commentaria in duodecim Prophetas Minores* (53. számú tétel), vagy a *Commentarius in Josue, Ruth, IV Libros Regum et II Paralipomenon* (54. számú tétel). De említhetjük Antonini Diana három alább feljegyzett erkölcsstani munkáját is. Egyházi és teológia témában találhatunk még Bényi könyvtárában több elmélkedést Ludovico de Ponte és Vincenzo Bruni tollából. A felsoroltak között szerepelnek Guillaume Pépin prédikációgyűjteményei is (49., 61., 86. számú tételek) amelyek számos, egyéb szerzőtől származó hasonló munkákkal együtt jelentős részét képezték a teológiai témájú köteteknek. A prédikációs kötetek arányából arra következtetésre juthatunk, hogy a nagyprépost aktív pasztorális munkát is folytatott a városban. Aquinói Szent Tamás számos munkája tartozott a nagyprépost magánkönyvtárába, így nyugodtan mondhatjuk, hogy Bényi markáns skolasztikus tudással rendelkezhetett. Emellett a jezsuita filozófia egyik nagyhatású formálójának, a spanyol Francisco de Toledónak egy munkája is eljutott Győrbe (28. számú tétel), aki egyéb kötetekben pont a fent említett Szent Tamás és az őt is inspiráló Arisztotelész munkáihoz írt kommentárokat.⁹ Úgy tűnik, Bényi ügyelt rá, hogy a teológia és filozófia különböző korszakainak jelentős munkái gazdagítsák a könyvtárát. Gratianus egyházbizleti munkáján (96. számú tétel) túl VIII. Bonifác és IX. Gergely pápák dekretálisai gyarapították a bibliotéka kánonjogi szegmensét (95. és 97. számú tétel). Mellettük a trienti egyetemes és a Pázmány által összehívott magyar nemzeti zsinat határozatai is gyűjteményének a részét képezték (85. és 6. számú tételek).

A külföldi munkák mellett a magyar egyházi irodalom néhány darabja is feljegyzésre került. Így Pázmány Kalauza és prédikációs kötete, Lépes Bálint Pokoltól rettentő és mennyei boldogságra édesgető tükör című munkája vagy Telegdi Miklós és Káldi György magyarnyelvű prédikációi mellett egy magyar nyelvű Biblia és egy magyar kalendárium is Bényi nagyprépost könyvgyűjteményébe tartozott. A 99. tétel a korszakban még elterjedt kézzel másolt kötetre utal, amelyben a felsorolás szerint szintén beszédek találhatók. E ponton eljátszhatunk a gondolattal, hogy esetleg saját szentbeszédeit is tartalmazhatta a kötet. Sajnos az említett beszédek elenyésztek, esetleges későbbi kiadásukról, vagy kéziratos formában történő fennmaradásukról nincs tudomásunk.

⁷ HORVÁTH József, *Győri végrendeletek a 17. századból III. 1655–1699*, (Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltárának kiadványa) Győr, 1997, 55–58.

⁸ VÁSÁRHELYI III. 1980, i. m. 230–263.

⁹ TROPÍA, Anna, *Francisco de Toledo: Setting a Standard for Jesuit Philosophy = Jesuit Philosophy on the Eve of Modernity*, (Jesuit Studies, Modernity through the prism of Jesuit history, vol. 20), szerk. Cristiano Casaliní, Leiden, Boston, 2019, 253, 251–270.

Szembetűnő, hogy Bényi két protestáns teológiával foglalkozó könyvet is birtokolt. Az egyik Laurenz Forer és Melchior Riederer közös, Symbolum Lutheranum kezdetű munkája (14. számú tétel). A bajor jezsuita, Laurenz Forer hitvitázó munkái már évtizedekkel korábban, Pázmány Péter érdeklődését is felkeltették.¹⁰ A másik kötetről, a 23-as számú tételről nincs pontos tudásunk, de a forrás tanúsága szerint a lutheri és kálvini tanok ügyeiről ejt benne szót a szerző.

Kisebb mértékben világi szerzők munkáira is kiterjedt Bényi érdeklődése, főleg történelmi témában. A magyar olvasók és könyvszeretők polcáról a fenti témában Bonfini és Istvánfi munkái elengedhetetlenek voltak a korban, ezek a nagyprépost gyűjteményéből sem hiányoztak (44. és 93. tétel). Továbbá tartalmaz a könyvjegyzék orvostudományi munkát Wolfgang Hoefler tollából (8. számú tétel). A lajstrom 66. pontja csupán egy vezetéknevet említ Causinus néven, itt felmerülhet Nicolas Causin francia jezsuita teológus egy meg nem nevezett munkája, vagy egy zenei darabot is tartalmazhatott a magánkönyvtár Arnold Causin-tól. E tételről ennél pontosabb tudásunk nincs jelenleg. Emellett térképeket említ még a felsorolás, sajnos erről pontosabban nem tudósít a forrás. A szerzeágazó tematikájú könyvek alapján, amik a kánonjogtól, a filozófián és a történelmen át az orvostudományig terjedtek, egy széleslátókörű, nagy műveltséggel rendelkező egyházi személy képe bontakozik ki a szemünk előtt. Ezek alapján látható, hogy Bényi nagyprépost a város szellemi elitjének jelentős személye lehetett évtizedeken át. Ez a kép messzemenőig megfelel a trienti zsinat és az abból fakadó katolikus konfesszionalizáció papi ideálképének.

A fenti felsorolás fényében érdekes kérdésként vetül fel, hogy honnan szerezhetette be köteteit Bényi János? Látható a lenti lista tételeiből, hogy sok esetben a legfrissebb nemzetközi teológiai irodalom is megtalálható a nagyprépost könyvtárában. A barokk kor jelentős teológusainak munkái nyugat-európai megjelenésüktől számított pár éven belül már Győrben termékenyíthették meg olvasóik gondolatait. A feltűnően magas számú jezsuita szerző okán gondolhatunk arra, hogy az 1626-ban Győrben megtelepedő jezsuiták Európát behálózó kapcsolatrendszerén keresztül juthattak a városba kötetek. Feltételezhetően ez nem ütközhetett akadályba, mert Bényi és a győri Jézus Társaság tagjai között jó kapcsolat állt fent. A nagyprépostot miskelyhek adományozása után a Társaság benefaktoraként tartották számon.¹¹ Másik lehetőségként – vagy az előbbi mellett párhuzamosan – lehetséges, hogy nagyobb útjai során is hozzájuthatott egy-egy tételnyi könyvhöz. Tudjuk, hogy az 1646-os és az 1649-es pozsonyi országgyűléseken is részt vett a székeskáptalan képviselőjében.¹² Az ekkor társadalmi és kulturális szempontból pezsgő városban könnyen hozzájuthatott kötetekhez, vagy olyan közvetítőkkel kerülhetett kapcsolatba, akik későbbi könyves rendeléseit teljesíthették. A korszak jelentős teológusai javarészt jezsuiták voltak, így a jezsuita szerzők magas arányából világos következtetést a beszerzésről és Bényi kapcsolatrendszeréről nem vonhatunk le. A halála előtti, egészen frissen beszerzett tételekből következtethetünk arra, hogy Bényi a könyvtárát folyamatosan gyarapította.

Bényi János győri nagyprépost könyvjegyzékének minden darabját nem sikerült azonosítani. Azonban a kötetek száma még bő száz évvel később is, a könyvnyomtatásnak és terjesztésnek egy még sikeresebb korszakában is jelentős példányszámú bibliotékának számított volna.¹³ Feltehetőleg

¹⁰ BITSKEY István, *Pázmány Péter és a Reihing-vita, Adalék az érseki könyvbeszerzéshez = MONOKgraphia, Tanulmányok Monok István 60. születésnapjára*, szerk. Nyerges Judit, Verók Attila, Zvara Edina, Bp., Kossuth, 2016, 101, 98–102.

¹¹ FAZEKAS István, KÁDÁR Zsófia, *A győri jezsuita templom 17. századi jötevői, a támogatók körének rekonstrukciója = Jezsuita jelenlét Győrben a 17–18. században, Tanulmányok a 375 éves Szent Ignác-templom történetéhez*, szerk. Fazekas István, Kádár Zsófia, Kőkényesi Zsolt, Győr, Szent Mór Bencés Perjelség, 2017, 33, 13–59.

¹² BEDY 1938, i. m. 410.

¹³ HORVÁTH József, *Milkovics János pápóci prépost könyvtáráról = In labore fructus, Jubileumi*

a korszak egyik legnagyobb győri könyvtárának tekinthető a nagyprépost magánbibliotékája, ami nemcsak a városban, de akár a régióban is jelentősnek számított.¹⁴ E megállapítást támasztja alá, hogy az egyházmegyei vizitációk és a fennmaradt egyéb könyvjegyzékek szerint az alsópapság magánkönyvtárai általában a tíz tételt sem érték el, legtöbbször négy, vagy öt kötetre rúgtak.¹⁵ Használó nagy arányokkal rendelkező téka a győri egyházmegyében Francesco Orsolini kismartoni várplébános birtokában volt.¹⁶ A korszakból ismert és számos érdemet szerző Szenttamásy Máté erdélyi püspöknek és csornai prépostnak halálakor felvett könyvtárjegyzéke negyvenkét tételre rúgott.¹⁷ Pedig Lippay György Esterházy Miklósnak írt ajánlólevelében tudós papnak nevezi Szenttamásyt.¹⁸ Országos méretű vizsgálat esetén is kijelenthető, hogy Bényi tékája a példányszámot figyelembe véve az erős középmezőbe tartozott.¹⁹

Bényi Jánosról a már ismert életrajzi elemeken kívül egyelőre nem sokat tudunk. Azonban színes könyvtára egy sokoldalú, teológiai, jogi, orvosi, történeti, és esetleg zenei ismeretekkel rendelkező, magasan művelt barokk egyházi személyt sejtet.

Catalogus librorum possessori quod Joannis Beny Praepositi Jauriensis

(GyEL, Győri Székeskáptalan Magánlevéltár, Törzsanyag, Rendezés során fellelt iratok, sine numero)

1. Drexelii Tomus Secundus²⁰
2. Martini Becani pars prima Theologiae Scholasticae²¹
3. Byblia Latina
4. De Inferno Valentini Lepes²²
5. Contiones Ungariae Telecdianae²³

---

tanulmányok Győregyházmegye történetéből, szerk. Nemes Gábor, Vajk Ádám (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai, Források, feldolgozások, 13), Győr, 2011, 141, 127–151.

¹⁴ Itt természetesen kivételként tekintünk a Szentmárton-hegyi apátság könyvtárára, amely egy 1658-as könyvtárjegyzék értelmében 2318 kötetre rúgott. A könyvjegyzékről bővebben lásd: RÉCSEY Viktor, *A Pannonhalmi Főapátság könyvtárának jegyzéke 1658-ban*, Magger András Placid főapát kormánya alatt, Bp. Neuwald Nyomda, 1902.

¹⁵ FAZEKAS István, *A reform útján, A katolikus megújulás Nyugat-Magyarországon* (A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai, Források, feldolgozások, 20), Győr, 2014, 151.

¹⁶ FAZEKAS 2014, i. m. 163–178.

¹⁷ FAZEKAS 2014, i. m. 51–52.

¹⁸ FAZEKAS 2014, i. m. 40.

¹⁹ *Magyarországi magánkönyvtárak II. 1588–1721*, szerk. Monok István, Szeged, Scriptum Kft., 1992.

²⁰ DREXELII, Hieremiae, *Opera omnia duobus nunc voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis aucta*, Antverpiae, 1643.

²¹ BECANUS, Martinus, *Theologiae Scholasticae pars prima, Moguntiae*, 1612.

²² LÉPES Bálint, *Pokoltól rettentoe es mennyei bodogsagra edesgeteo Tükör*, Prága, 1617 (RMK I. 476.).

²³ TELEGDÍ Miklós, *Az Evangeliomoknac, melyeket vasarnapokon, es egyeb innepeken eszteni dő által, az Anyaszentegyhazban oluasni es praedicallani szoktanac, Magyarazattyánac*. I. rész Bécs, 1577, II. rész Nagyszombat 1578, III. rész Nagyszombat, 1580 (RMK I. 176.) vagy inkább az 1638-as Telegdi János-féle második kiadások, (RMK I. 675, 676, 677).

6. Decreta Synodi Petri Pazman²⁴
7. Rithuale Strigoniense²⁵
8. Herculis Medici Tomus Primus²⁶
9. Constantinus magnus Romano Catholicus²⁷
10. Joannes Noskovich Judex Ecclesiasticus²⁸
11. Purae Chartae unus Liber
12. Alexandri Calamato quadragesimales discursus²⁹
13. Ludovici de Ponte meditationes de fidei mystery³⁰
14. Symbolum Lutheranium³¹
15. Summa Theologiae Thomae Aquinatis Volumen Tertium³²
16. Summa Theologiae Thome Aquinatis Doctoris Angelici³³
17. Eiusdem Thomae Summa Theologiae Volumen Primum³⁴
18. Eiusdem Sancti Thomae Ordinis Praedicatorum Summa Theologiae Volumen Primorum³⁵
19. Supplementum tertiae partis Theologiae Thomae Aquinatis Volumen Secundum³⁶
20. Indices Thomae in Theologiam³⁷
21. Vincentii Bruni in passionem et Resurrectionem Christi meditationes³⁸

---

²⁴ *Acta et Decreta Synodi dioeceseanae Strigoniensis*, Petri Pazmany Archiepiscopi Strigoniensis celebrata Tyrnavia, 1629.

²⁵ *Rithuale Strigoniense, seu formula agendorum in administratione Sacramentorum, ac Ecclesiae publicis functionibus*, Pozsony, 1625.

²⁶ HOEFER, Wolfgang, *Hercules medicus sive locorum communium medicorum tomus primus*, Vienna. 1657.

²⁷ KEDD, Jodoco, *Constantinus Magnus Romano-Catholicus, Ecclesia Antiqua Romano-Catholica. S. Stephanus & Primi Hungariae Reges Romano-Catholici*, Vienna, 1655.

²⁸ NOSKOWIC, Joannes, *Judex ecclesiasticus potestate ligandi et solvendi in utroque foro reverendus seu questio de potestate clavium*, Posnaniae, 1649.

²⁹ CALAMATO, Alexandri, *Quadragesimale seu discursus selecti in sacra evangelia per quadragesimam occurrentia, Moguntiae*, 1650.

³⁰ DE PONTE, Ludovici, *Meditationes De Praecipuis Fidei Nostrae Mysteriis*, Coloniae Agrippinae, 1618.

³¹ RIEDERER, Melchior, *Symbolum Lutheranium, Collatum Cum Symbolo Apostolico*, Dilingae, 1622.

³² AQUINAS, Thomas, *Summa sacrae theologiae: In Tres Partes Divisa, Et quattuor distincta Tomis*, volumen. 3., Bergomi, 1590.

³³ AQUINAS, Thomas, *Summa totius theologiae ... Secundae secundae partis*, volumen 3, Romae.

³⁴ AQUINAS, Thomas, *Summa sacrae theologiae, In Tres Partes Divisa, Et quattuor distincta Tomis*, volumen. 1., Bergomi, 1590.

³⁵ AQUINATIS, Thomae, *Summa sacrae theologiae: In Tres Partes Divisa, Et quattuor distincta Tomis*, volumen primum, Romae 1590.

³⁶ AQUINATIS, Thomae, *Supplementi tertiae partis Summae totius theologiae, ...*, volumen secundum, Romae, 1619.

³⁷ AQUINAS, Thomas, *Indices in D. Thomae Summam Theologicam hactenus impressi*, Romae, 1619.

³⁸ BRUNI, Vincentii, *Meditationes, De Vita Et Passione D. N. Iesu Christi*, Coloniae Agrippinae, 1599.

22. Sancti Thomae Aquinalis Theologiae Volumen Secundum³⁹
23. Res pestium Lutheranorum et Calvinistarum
24. Flores Exemplorum⁴⁰
25. Cartagena
26. Aurei Sermones in Dominicas et Festa Petry ad Boves⁴¹
27. Bessei Contiones et Conceptus de festivitibus⁴²
28. Francisci Toleti casus conscientiae⁴³
29. Drexely omnia opera in Tomos duos distributa⁴⁴
30. Francisci Labate Thesaurus Moralis⁴⁵
31. De Lanusa⁴⁶
32. Ungarica Byblia⁴⁷
33. Jacobi Paren de Valentia⁴⁸
34. Operis Contionum Tripartiti Matthiae Fabri⁴⁹
35. Poliantea⁵⁰
36. Antoni Diana Tomus Secundus⁵¹
37. Opuscula Bellarmini Cardinalis⁵²
38. Antony Diana pars nona⁵³

---

³⁹ AQUINAS, Thomae, *Summa sacrae theologiae: In Tres Partes Divisa, Et quattuor distincta Tomis*,

⁴⁰ D' AVEROULT, Antoine, *Flores Exemplorum ... Siue Catechismus Historialis. Opus ... in Quo Fides Catholica Miraculis Pæne Innumeris ... Confîrmatur ...* Editio Postrema Aucta, Coloniae Agrippinae, 1624.

⁴¹ BOVES, Petri ad, *Sermones in dominicas et festa per annum, correcti, aucti et accommodati per Sebastianum Bollandt*, Antwerpen, 1643.

⁴² BESSE, Pierre de, *Concionum sive conceptuum theologicorum, De praecipuis sanctorum festivitibus a festo omnium sanctorum usque ad festum ascensionis domini inclusive occurrentibus*, Venetiis, 1615.

⁴³ TOLETI, S.J., Francisci, *Cardinalis, Instructio Sacerdotum ac de septem peccatis mortalibus; sive potius summa casuum conscientiae*, Brixiae, 1605.

⁴⁴ DREXELII, Hieremiae, *Opera Omnia, In Duos Tomos Nunc Distributa, et opusculis, nec non singulorum opusculorum, praefationibus, ante hac non editis, adaucta*, 1645.

⁴⁵ LABATE, Francisco, *Thesaurus moralis: Ex Locis communibus, & Apparatu Concionum coacervatus, & commodiore ... digestus*, Tomus primus, Coloniae, 1652.

⁴⁶ LA NUZA, Hieronymi Baptistae de, feltehetőleg a citált munka, mert az 59. tétel pontosabb leírása után a szerző másik legnépszerűbb munkájára eshetett Bényi János választása: *Tractatus Evangelici: continens discursus et conceptus literales, morales et allegoricos super diversis materiis*. Coloniae Agrippinae, 1617.

⁴⁷ Feltehetőleg az 1626-os Káldi-féle *Biblia*.

⁴⁸ Csak a szerzőt jegyzi, valószínűleg: VALENTIA, D. Iacobi Parez de, *Christopolitani episcopi... Diuine plane expositiones in centum et quinquaginta Psalmos Davidicos... cantica ferialia in bibliis contenta, cantica evangelica: Benedictus, Magnificat...*, 1518.

⁴⁹ FABRI, Mathias, *Opus concionum tripartitum*, Antverpiae, 1643.

⁵⁰ Feltehetőleg: LANGIO, Iosepho, *Polyantheae*, Francofurti, 1607.

⁵¹ DIANA, Antonini, *Panormitani Clerici Regularis, ... Resolutium Moralum*, Tomus Secundus, Venetiis, 1653.

⁵² Feltehetőleg: BELLARMINI, Roberti, *Opuscula selectiora quinque...*, Duaci, 1627.

⁵³ DIANA, Antonini, *Panormitani Clerici Regularis ... Resolutium Moralum*, Tomus Nona, Lugduni, 1650.

39. Cornely a Lapide
40. Antony Diana pars Undecima⁵⁴
41. Cornely a Lapide in Ecclesiasticum⁵⁵
42. Joannis Sancwecz de administratione sanctorum⁵⁶
43. Adami Concen Commentaria in Evangelia⁵⁷
44. Bonfinius⁵⁸
45. Postilla Kaldi⁵⁹
46. Cornely a Lapide Commentaria in quatuor Evangelia⁶⁰
47. Opus Morale in Praecepta decalogi Thomae⁶¹
48. Opus Valentini Lepes⁶²
49. Patris Gulielmi Pepini Contiones de meditatione sanctorum⁶³
50. Decretales Gregory papae⁶⁴
51. Tomus septimus Bellarmini
52. In quator Prophetas maiores⁶⁵
53. Commentaria in duodecim Prophetas Minores⁶⁶
54. Josue Judicum Rutth Libry quator⁶⁷
55. Joannis Sylvery in Evangelia⁶⁸
56. Cantica canticorum et Liber Sapientiae⁶⁹
57. Calaus Pazman⁷⁰
58. Postilla Pazman⁷¹

⁵⁴ DIANA, Antonini, *Panormitani Clerici Regularis ... Resolutium Moralum*, Tomus Undecima, Antverpiae, 1655.

⁵⁵ LAPIDE, Cornelius, *Commentaria in Ecclesiasticum ...*, Antverpiae, 1634.

⁵⁶ SANCHEZ, Ioannis, *Administratione sacramentorum eucharistiae et poenitentiae...*, Madrid, 1624.

⁵⁷ CONTZEN, Adami, *Commentaria in quatuor sancta Jesu Christi Evangelia*, Coloniae Agrippinae, 1626.

⁵⁸ BONFINI, Antonio *Rerum Ungaricarum Decades Quator Cum Dimidia*, Frankfurt, 1581.

⁵⁹ KÁLDI György, *Vasárnapi prédikációk* I. része, Pozsony, 1631. (RMK I. 601.), vagy *Innepsi prédikációk* I. része, Pozsony, 1631. (RMK I. 602.).

⁶⁰ LAPIDE, Cornelii a, *Commentarii in quator Evangelia, Tomus Primus, Lugduni*, 1638. Vagy LAPIDE, Cornelii a, *Commentaria in quator Evangelia, Tomus Secundus, Anvers* 1639.

⁶¹ SANCHEZ, Thomae, *Opus Morale in praecepta decalogi*, Madrid, 1613.

⁶² LÉPES Bálint, *Az halandó es iteletre menendeo tellyes emberi nemzetnek Fenyés Tükörö ...*, Prága, 1616. (RMK I. 469.).

⁶³ Valószínűleg: PEPINI, Guillelmi, *Conciones de Imitatione Sanctorum pro illorum diebus, qui toto anno in ecclesia celebrantur*, Coloniae, 1610.

⁶⁴ IX. Gergely pápa *Decretalia* című egyházi jogi munkájának számos kiadásának egyike.

⁶⁵ Valószínűleg: LAPIDE, Cornelii a, *Commentaria in quator Prophetas Maiores*, Antverpiae, 1625.

⁶⁶ Valószínűleg: LAPIDE, Cornelii a, *Commentaria in duodecim Prophetas Minores*, Antverpiae, 1625.

⁶⁷ LAPIDE, Cornelius, *Commentarius in Josue, Ruth, IV Libros Regum et II Paralipomenon* (2 vol.), Anvers 1639.

⁶⁸ SYLVERIA, Joannis de, *Commentaria in textum evangelicum* tom. 1–3., Lugduni 1645–1649.

⁶⁹ *Az Énekek éneke és Bölcsesség könyve* számos kiadásának egyike.

⁷⁰ PÁZMÁNY Péter, *Isteni igazságra vezérlő kalauz*, Pozsony, 1613 (RMK I. 443.), 1623, 1637.

⁷¹ PÁZMÁNY Péter, *Vasárnapokra és egynehány ünnepekre rendelt evangéliumokról prédikációk*, Pozsony, 1636. (RMK I. 663.).

59. De Lanusa in quadragesimam⁷²
60. Francisci Labate Thesaurus Moralis⁷³
61. Pepini Contiones⁷⁴
62. Contiones in Epistolas
63. Joannis Baptistae (?Gori) in Evangelia Tomus primus
64. Breviarium Romanum
65. Promptuarium Morale in Evangelia
66. Causinus⁷⁵
67. Petri Scelcirio Pars Prima
68. Contiones propria manu scriptae
69. Opera Bessei
70. Martini Becani Manuale⁷⁶
71. Petri Bessei quadragesimales Contiones⁷⁷
72. Promptuarium Morale Dominicale totius anny
73. Promptuarium Morale Berlnig⁷⁸
74. Stapestonius⁷⁹
75. Joannis Euseby Exceptiones Concilii Tridentini⁸⁰
76. Promptuarium Contionum festivalium Ilephonsi⁸¹
77. Contiones Selectae Laurenty Berling⁸²
78. Contiones Matthiae Fabri Dominicales⁸³
79. Prodigus Christianus⁸⁴
80. Hortus Pastorum⁸⁵
81. Thomae Sancwecz de Matrimonio decem Libri⁸⁶

---

⁷² LA NUZA, Hieronymi Baptistae de, *Homiliae Quadragesimales, Cum quinque Homiliis de sacro Officio Missae*, Moguntiae, 1649.

⁷³ LABATAE, Francisci, *Thesaurus Moralis*, Coloniae, 1652.

⁷⁴ A szerző Guillaume Pepin több munkája is azonosítható a bejegyzéssel.

⁷⁵ Feltehetőleg: Arnoldus Causinus zeneszerző egy munkája, vagy Nicolas Caussin francia jezsuita teológus egy munkája.

⁷⁶ BECANI, Martini, *Manuale Controversiarum*, Herbipoli, 1626.

⁷⁷ BESSE, Pierre de, *Conciones sive Conceptus Theologici. In omnes quadragesimae et paschatis Dominicas ac ferias*, Coloniae Agrippinae, 1611.

⁷⁸ BEYERLINCK, Laurentius, *Promptuarium Morale Super Evangelia Festorum Totius Anni*, Coloniae Agrippinae, 1614.

⁷⁹ Theobaldus Stapletonius vagy Thomas Stapletonius egy munkája.

⁸⁰ EUSEBII, Ioannis, *Exceptiones Concilii Tridentini pro omnimoda puritate Deiparae Virginis Expensae*, Antverpiae, 1654.

⁸¹ GIRON, Ildephonsus, *Promptuarium concionum festivalium Domini Nostri Jesu Christi, sanctissimae Dei genetricis atque omnium sanctorum*, Moguntiae, 1605.

⁸² BEYERLINCK, Laurentius, *Conciones Selectae Variorum Argumentum*, Coloniae Agrippinae, 1627.

⁸³ FABRI, Mathias, *Opus concionum tripartitum*, Antverpiae, 1643.

⁸⁴ MUSART, Charles, *Prodigus Christianus Poenitens*, s. l., 1648.

⁸⁵ Feltehetőleg: JACOBUS, Marchantius, PASTORUM, Hortus, *In Quo Contunetur Omnis Doctrina Fidei et Morum ad Conciones Catechismum Controvers ...*, Coloniae Agrippinae, 1639.

⁸⁶ SÁNCHEZ, Tomás, *Totam Decem eius librorum De Matrimonio Doctrinam compendio continentes*, Graecii, 1641.

82. Juris canonici quator Libri
83. Domus Sapientiae Columnarum Septem⁸⁷
84. Unum Calendarium Ungaricum
85. Declarationes in Concilium Tridentinum
86. Pepini pars quadragesimalis⁸⁸
87. Promptuarium Morale Laurenty Berling pars tertia⁸⁹
88. Thomae Aquini primae, secundae partis volumen secundum⁹⁰
89. Aurea Armilla continens casus Animarum⁹¹
90. Thomae Aquinalis Tertiae partis Volumen primum
91. Thomae Aquinalis partis Tertiae Volumen secundum⁹²
92. Casparum Scipio praedia polices⁹³
93. Istvanfi⁹⁴
94. Breviarium Roman
95. Decretales Bonifacy papae⁹⁵
96. Decretales Gratiani⁹⁶
97. Gregory papae Decretales
98. Sancwecz de Matrimonio⁹⁷
99. Manu Scriptae Contiones
100. Aula Virginis
101. Directorum Romanorum
102. Codere quidam continens notationes quas iam Decimis

OLÁH P. RÓBERT

---

⁸⁷ BOCCABELLO, Philibert, *Domus Sapientiae Columnarum Septem*, Viennae, 1657.

⁸⁸ PEPINI, Guillemi, *Sermonum ad sacros Evangeliorum sensus explicandos: Pars quadragesimalis*, Venetiis, 1588.

⁸⁹ BEYERLINCK, Laurentius, *Promptuarium Morale, Super Evangelia Festorum Totius Anni*, Coloniae Agrippinae, 1617.

⁹⁰ AQUINATIS, Thomae, *Summa sacrae theologiae: In Tres Partes Divisa, Et quattuor distincta Tomis, partis secundum volumen secundum*, 1590.

⁹¹ Feltehetőleg: FUMO, Bartolomeo, *Summa Aurea Armilla nuncupata casus omnes ad animarum curam attinentes...*, Venetiis, 1578.

⁹² AQUINATIS, Thomae, *Summa totius theologiae, tertiae partis, volumen secundum*, Romae, 1619.

⁹³ SCIOPPI, Gasparis, *Paedia Politices*, Mediolani, 1624.

⁹⁴ ISTVÁNFFI, N., *Historiarum de rebus Ungaricis libri XXXIV*, Coloniae Agrippinae, 1622. (RMK III. 1350.).

⁹⁵ *Sextus decretalium liber a Bonifacio octavo*.

⁹⁶ *Decretum Gratiani emendatum...* a pontos kiadás megállapítása a számos újraközlés miatt lehetetlen.

⁹⁷ Valószínűleg megegyezik a 81. számú tétellel.